

Maauimalan infonäyttö – Käyttökokemuskysely

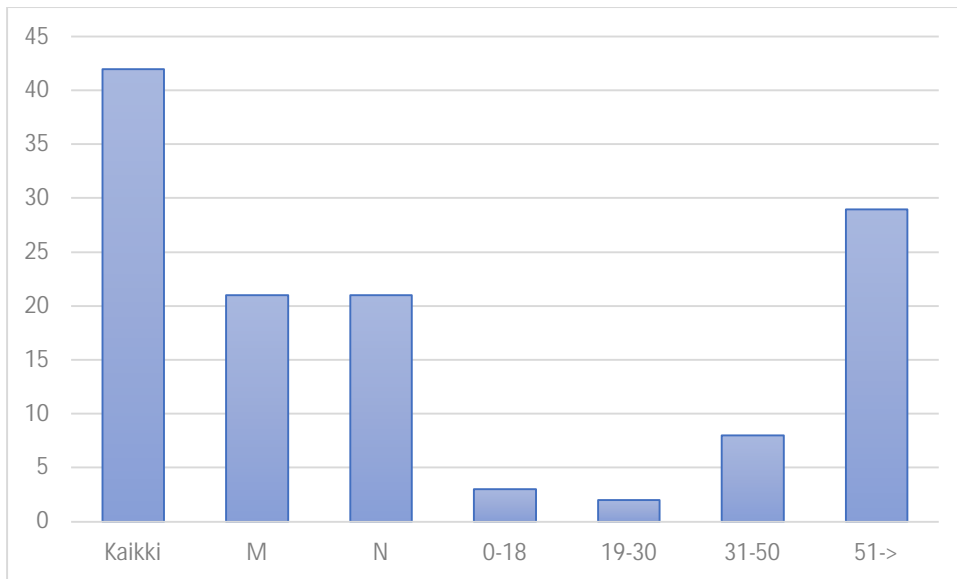
Tampereen yliopiston Porin yksikön toteuttamassa KIEMI-hankkeessa (www.avoinsatakunta.fi/kiemi) toteutetaan erilaisia proof-of-concept prototyyppien pilotoiteja kiinteistöjen olosuhdemittamiseen liittyen. Osana hanketta toteutimme olosuhdedatan visualisointiin liittyvän kokeilun Porin maauimalassa. Hankkeessa kehitetty ”infonäyttö” -konsepti sijoitettiin koekäyttöä varten Porin maauimalan miesten- että naisten pukuhuoneiin. Kyseessä on televisioruudulla näytettävät ”infosivut”, joissa esitetään maauimalan käyttäjien kannalta kiinnostavaa, reaaliaikaista dataa, kiinteistössä sijaitsevista antureista, kuten saunan ja altaiden lämpötila, ulkolämpötila, sekä maauimalan aukioloajat. Tämän lisäksi KIEMI-hankkeen tavoitteiden mukaisesti infonäytön avulla esiteltiin energiankulutusvertailua maauimalan saunan ja ”kotisaunan” käytön välillä. Tavoitteena on tämäntyyppisen tiedottamisen avulla pyrkiä saavuttamaan energiansäästöä vaikuttamalla maauimalassa kävijöiden käyttäytymiseen (vaihtoehtoinen saunomistapa). Lisäksi pilotin avulla saadaan kokemusta sisällön (olosuhdedata) esittämisestä ja sen teknisestä toteutuksesta. Tarkoituksena on pilotoida infonäyttöjä myös muissa ympäristöissä mm. asuinkiinteistöissä, jolloin asukkaille voidaan esittää esimerkiksi kiinteistön kulutuslukemia ja keinoja pienentää niitä.

Infonäyttöjen pilotointi alkoi maauimalassa 26.2.2020 ja ne ovat edelleen siellä koekäytössä. Keväällä COVID-19 -tilanne aiheutti maauimalan sulkemisen 14.3-15.6 väliselle ajalle, ja lisäksi maauimalalla oli kesäkauden ja talvikauden välissä jonkin aikaa suljettuna (17.8-20.9.). Näinä aikoina ei maauimalassa ollut asiakkaita, joten infonäytötkin olivat poissa käytöstä.

Lokakuussa 2020 hankkeen toimesta toteutettiin palautekysely infonäyttöjen vaikutuksesta maauimalan asiakkaisiin. Kyselylomakkeella pyrittiin keräämään kävijöiden mielipiteitä ja kokemuksia infonäyttöjen kokeilusta. Kyselyssä tiedusteltiin mm. kiinnitettiinkö infonäyttöön huomiota, oliko informaation ulkoasu selkeä, mitkä näytetyt tiedot olivat hyödyllisiä/tarpeettomia, mitä muita tietoja olisi toivottu? Kyselyyn oli mahdollista vastata 29.9 - 19.10 välisenä aikana. Vastaaminen tapahtui manuaalisesti paperilomakkeilla, joita oli saatavilla sekä miesten- että naisten pukuhuoneissa.

Vastaajat

Kaikkiaan palautekyselyyn saatiin 43 vastausta, joista yksi jouduttiin hylkäämään puutteellisena. Jäljelle jääneet vastaukset jakaantuivat tasan miesten (21) ja naisten (21) vastausten kesken. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma oli painottunut vahvasti vanhempaan väestöön (katso kuva 1 alla). Liki 70% kaikista vastaajista oli yli viisikymmentävuotiaita. Kolmekymmenvuotiaita tai sitä nuorempia oli vastaajien joukossa vain viisi. Saadun otannan mukaisesti ikäjakaumaan perustuvat vertailut eivät ole tässä tapauksessa mielekkäitä, koska nuorten osuus vastaajista on niin vähäinen.

Kuva 1. Vastaajien sukupuoli- ja ikäjakauma.

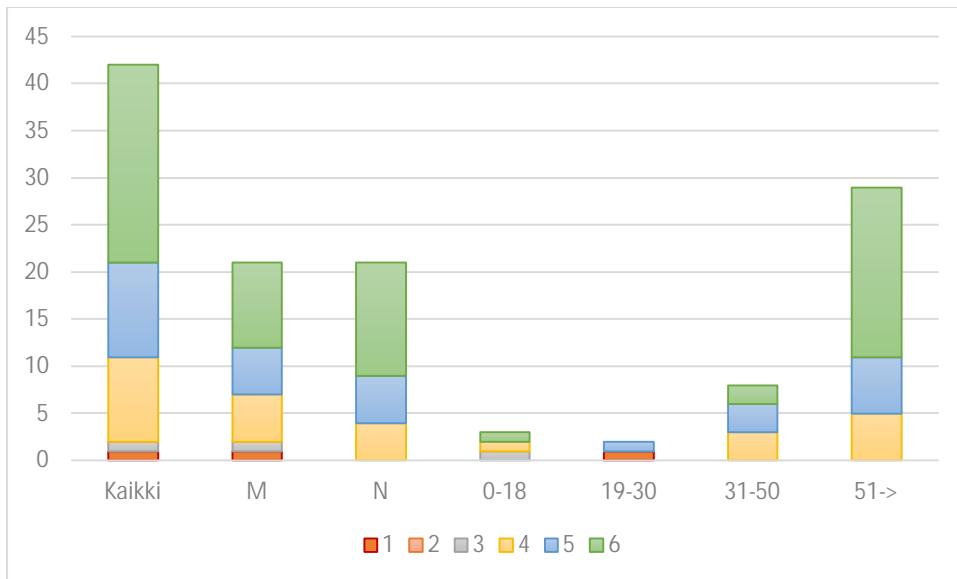
Palautelomake

Palautelomakkeen kysymyksiin vastattiin 6 portaisella likert-asteikolla, jossa 1 tarkoitti erittäin negatiivista kokemusta ja 6 erittäin positiivista kokemusta. Poikkeuksena kolmas kysymys, jossa positiivinen kokemus oli keskellä (arvot 3 ja 4) ja negatiiviset ääripäissä. Kysymyksiä oli yhteensä kuusi, joiden lisäksi oli mahdollista antaa sanallista palautetta erilliseen kommenttikenttään.

Seuraavaksi esitellään kaikki kyselylomakkeen kysymykset ja niihin saadut vastaukset. Vastauksista näkee yleisen jakauman, sekä tarkemmin eriteltynä jakauman sukupuolen ja ikäryhmän perusteella.

Kysymys 1: Olen katsonut infonäyttöä

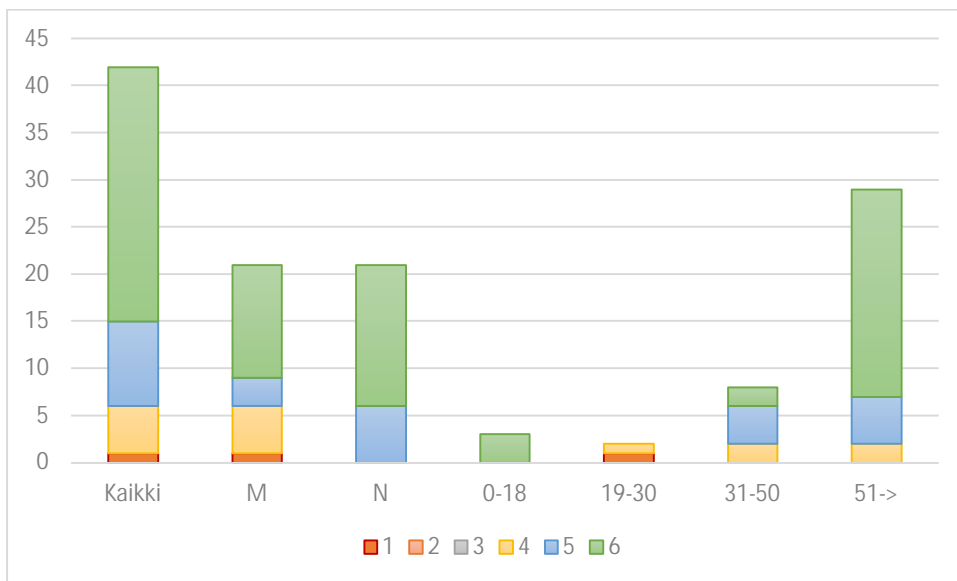
Infonäyttöön oli kiinnitetty hyvin huomiota. Pukuhuoneet olivat pohjapiirrokseltaan erilaiset ja naisten puolelle näyttö saatiin sijoitettua näkyvyydeltään hieman parempaan paikkaan. Tämä tekijä on saattanut vaikuttaa naisten hieman positiivisempiin vastauksiin. Kaksi negatiivisesti vastannutta olivat molemmat iältään 30 vuotta tai sen alle, joka tulos saattaisi viitata siihen, että infonäyttö kiinnostaa enemmän vanhempaa väkeä, sillä heidän joukostaan ei negatiivisia vastauksia tullut ainuttakaan.

Kuva 2. "Olen katsonut infonäyttöä": En lainkaan (1) – Usein (6)

Kysymys 2: Infonäytön ulkoasu on

Infonäytön ulkoasua pidettiin yleisesti selkeänä. Naiset arvioivat näytön vielä hieman selkeämmäksi kuin miehet.

Kuva 3. "Infonäytön ulkoasu on": Epäselvä (1) – Selkeä (6)

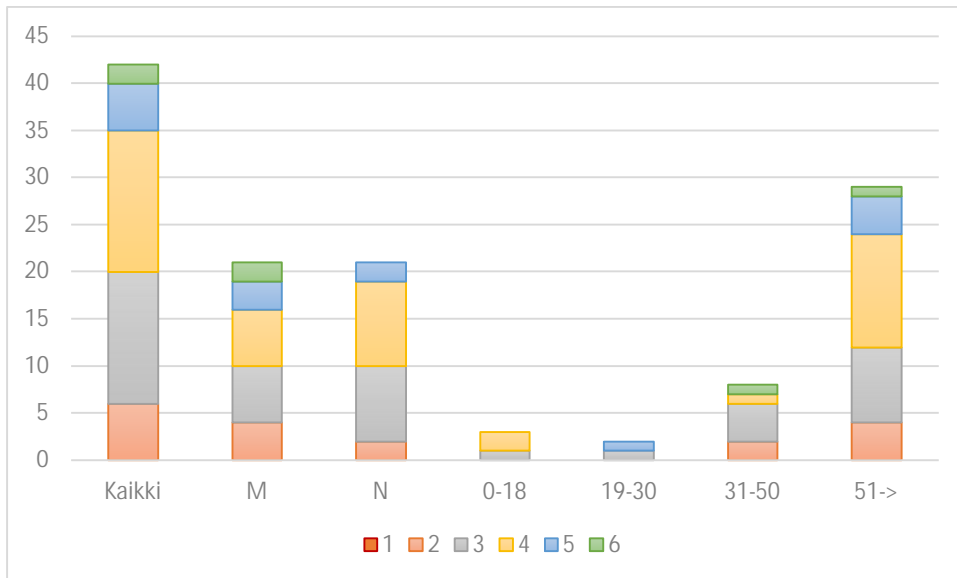
Kysymys 3: Infonäytön sivut vaihtuivat

Tämän kysymyksen vastausasteikko oli muista poikkeava, sillä tässä positiivinen vastaus oli asteikon keskellä. Koska kyseessä oli edelleen 6 portainen likert-asteikko, kysymykseen ei ollut mahdollista vastata "juuri sopiva", vaan vastaajan piti arvioida sivujen vaihtuvuutta jompaankumpaan suuntaan. Sivujen vaihtumisnopeudesta ei paljastunut suurempia epäkohtia, sillä keskimmäisiä arvoja (3 ja 4) vastattiin suurin piirtein yhtä paljon. Toisaalta sivujen vaihtuvuuden selkeästi liian nopeasti (5, 6) tai

liian hitaasti (1, 2) arvioivien määrät olivat suhteellisen vähäiset ja nekin jakautuivat tasaisesti kumpaankin suuntaan.

Sivuja näytettiin seuraavasti (jonka jälkeen vaihtui automaattisesti seuraava sivu):

- Lämpötilasivu: 15s
- Ulkolämpötila ja aukioloajat: 15s
- Energiankulutusvertailusivu: 20s
- Logosivu (KIEMI:n ja yhteistyötahojen logot) 5s

Kuva 4. "Infonäytön sivut vaihtuivat": Liian hitaasti (1) – Liian nopeasti (6)

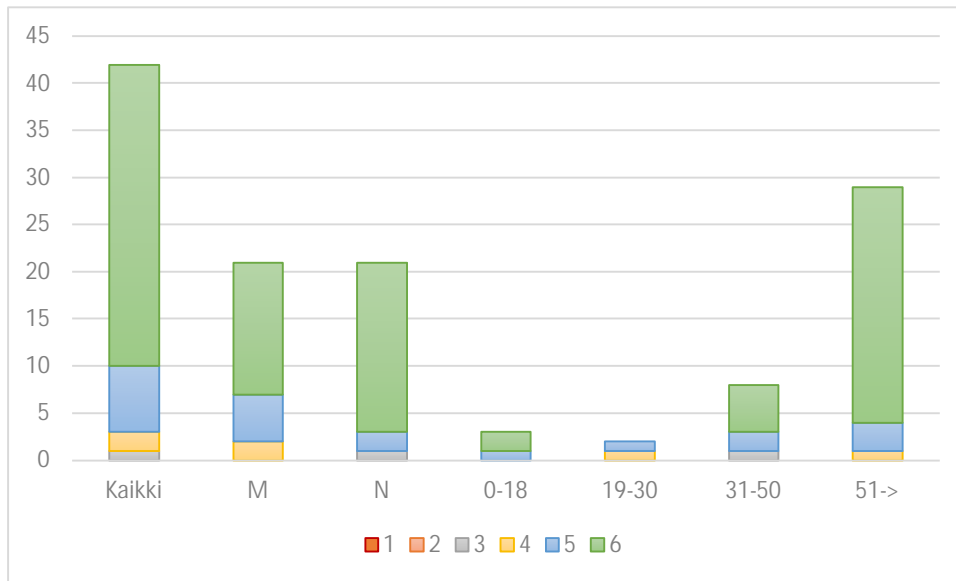
Kysymys 4: Lämpötilasivu (sauna ja uima-allas) on

Kuva 5. Lämpötilasivu, jossa näkyy saunan sekä uima-altaiden lämpötilat

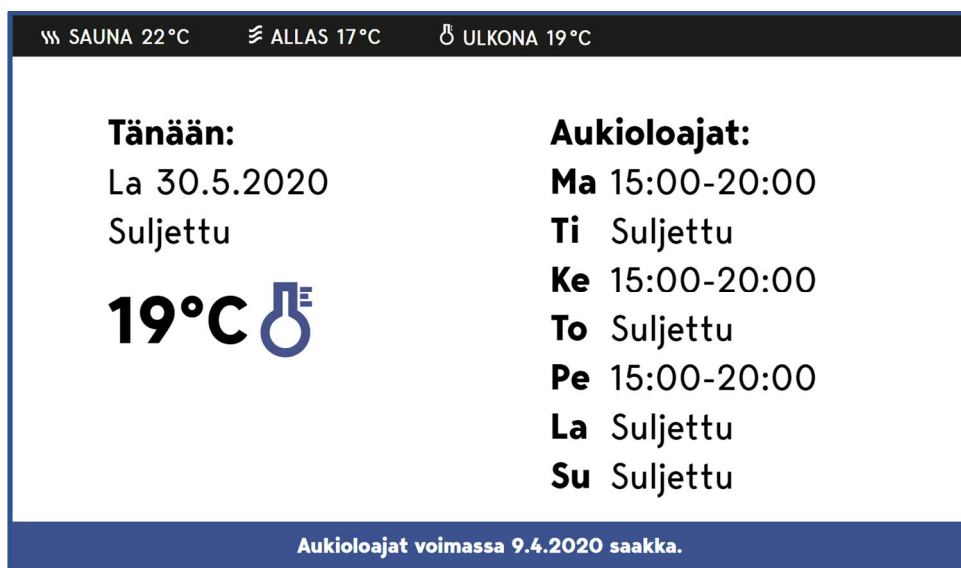
Saunan lämpötilan sekä ulko- ja allaslämpötilat näyttävä sivu (kuva 5) koettiin hyödylliseksi. Yli 80% vastauksista oli erittäin positiivinen (6). Tämä siitakin huolimatta, että lämpötilatiedot näytettiin

jokaisella muullakin sivuilla pienellä tekstillä yläpalkissa. Ilmeisesti selkeä näkymä suurilla numeroilla koettiin tarpeelliseksi.

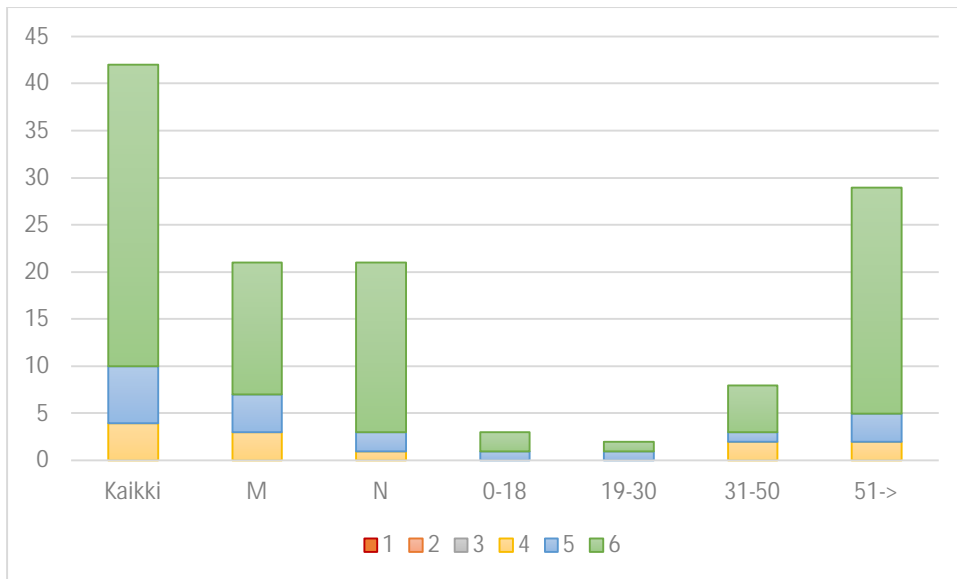
Kuva 6. "Lämpötilasivu (sauna ja uima-allas) on": Tarpeeton (1) – Hyödyllinen (6)

Kysymys 5: Ulkolämpötilan sekä aukioloajat näyttävä sivu on

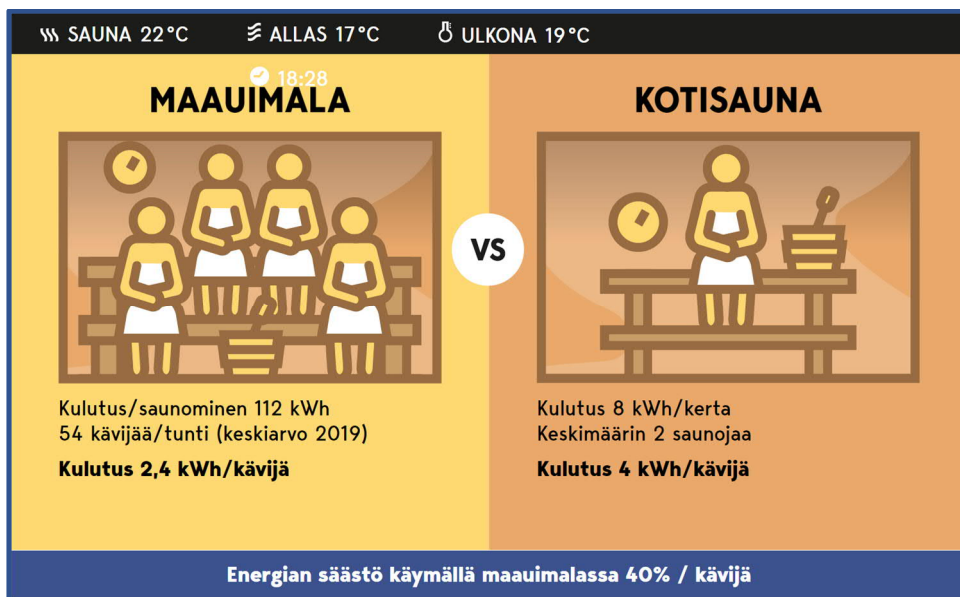
Kuva 7. Ulkolämpötila ja maauimalan aukioloajat. Yläpalkissa myös muut lämpötilatiedot.

Ulkolämpötilan ja maauimalan aukioloajat näyttävä sivu (kuva 7) koettiin myös hyödylliseksi. Yli 80% vastauksista oli erittäin positiivinen (6). Yksikään vastauksista ei kallistunut negatiiviselle puolelle.

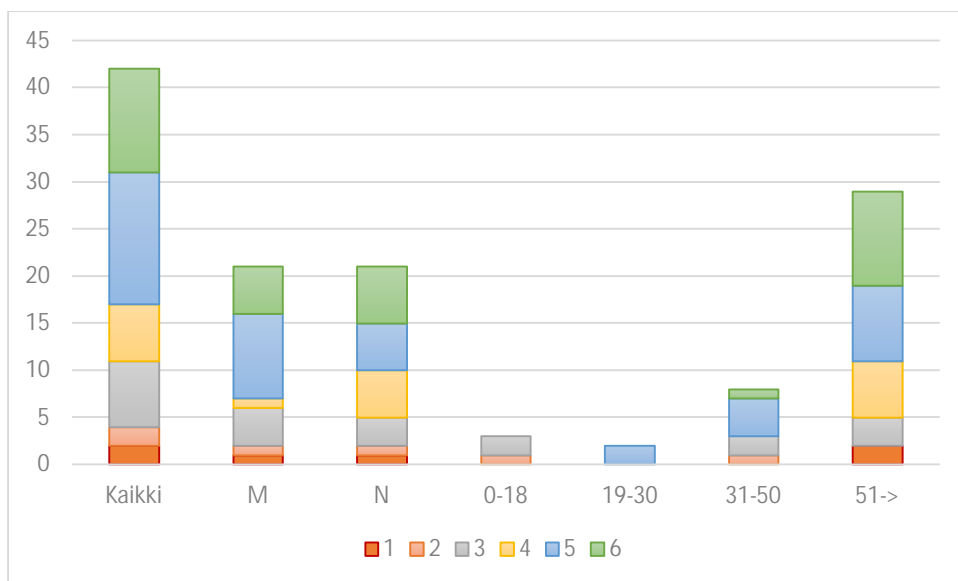
Kuva 8. "Ulkolämpötilan sekä aukioloajat näyttävä sivu on": Tarpeeton (1) – Hyödyllinen (6)

Kysymys 6: Energian kulutusta maaimalan saunan ja kotisaunan välillä vertaileva sivu on

Kuva 9. Maaimalan saunan ja kotisaunan energiankulutuksen vertailu. Yläpalkissa lämpötilatiedot

Maaimalan saunan ja kotisaunan energiankulutusta vertaileva sivu (kuva 9) jakoi hieman enemmän vastaajien mielipiteitä. Pääosin mielipiteet olivat tässäkin kohtaa positiivisia. Kyseinen sivu oli tulkinnaltaan hieman "haastavampi" kuin muut infonäytön näkymät, eli sen sisältö vaati hieman enemmän pohdintaa eikä ehkä selviä lyhyellä silmäyksellä. Myös aihe (energian säästö) todennäköisesti jakaa mielipiteitä. Osa saattaa kokea energiansäästön enemmän, ja osa vähemmän, tärkeäksi teemaksi. Toisaalta osa vastaajista on voinut kokea pelkkään maaimalan kävijämääräkeskiarvoon perustuvan vertailun hieman yksinkertaistetuksi näkökulmaksi.

Kuva 10. "Energian kulutusta maauimalan saunan ja kotisaunan välillä vertaileva sivu on": Tarpeeton (1) – Hyödyllinen (6)

Vapaamuotoiset kommentit

Palautelomakkeen lopussa vastaajille tarjottiin mahdollisuus antaa sanallista palautetta kysymykseen: "Kommentteja infonäytöstä? Esimerkiksi, mitä tietoja haluaisit nähdä infonäytöllä? Voit jatkaa vastausta paperin kääntöpuolelle." Noin neljänneksessä vastauspapereista oli annettu sanallinen kommentti. Useammassa kommentissa mainittiin toivotuksi lisätiedoksi maauimalan kävijämäärät, sekä myös tietoa talviuinnista.

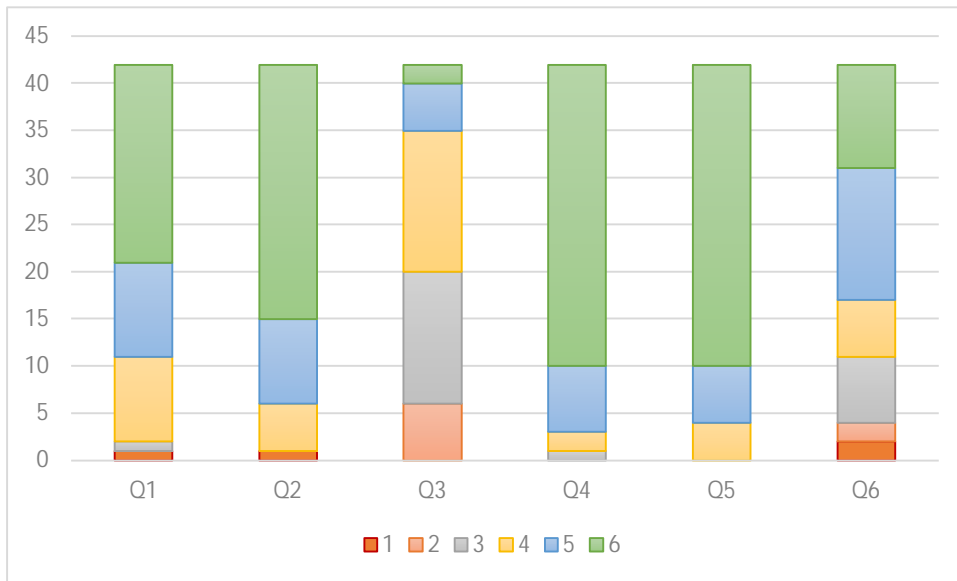
Vastaajat antoivat seuraavanlaisia kommentteja (listaan ei ole otettu kommentteja, joista ei ole löydettävissä kehityskohdetta, kuten esimerkiksi "Oikein hyvä!"):

- Suihkun lämpötila. Mitä desinfiointiainetta jalkasuihkussa (M 51+)
- Lisää infoa, niin on tosi hyvä (M 51+)
- Kävijämäärät viikko/päivä (M 31-50)
- No sitä ei kyl oikein huomaa, mut komia on (M 19-30)
- TekstiTV sivu 235 (M 31-50)
- Kävijämäärä jatkossa, kun saunassa kävijärajoitus (N 51+)
- Unohtuneiden vaatteiden info (N 51+)
- Ajantasainen kävijämäärä. Saunomisen ja kylmäaltistuksen (talviuinti) terveyshyötyjä (N 51+)
- Muista avantouintimahdollisuuksista (N 51+)

Yhteenveto

Vastaajien kokemukset infonäytöstä olivat pääsääntöisesti erittäin positiivisia. Neljässä kysymyksessä vähintään puolet vastauksista olivat erittäin positiivisia (arvo 6). Viimeinenkin kysymys (Q6) arvioitiin hyvin positiivisesti (yli puolet antoivat arvosanaksi 5 tai 6). Kolmas kysymys (Q3) oli laadittu erilaisella asteikolla, mutta siinäkin vastaukset sijoituivat 70 prosenttisesti erittäin positiivisiksi (arvot 3 ja 4). Negatiiviseksi luokiteltavia vastauksia (arvot 3, 2, 1, sekä kolmannen kysymyksen kohdalla 1, 2, 5, 6) oli vain noin 11% kaikista vastauksista. Naiset arvioivat kokemuksen hieman miehiä positiivisemmaksi,

mutta ero ei ollut erityisen merkittävä. Nuoria vastaajia oli sen verran vähän, että vertailu ikäjakauman perusteella ei ole mielekäästä.

Kuva 11. Vastausten jakauma lomakkeen kuuteen likert-kysymykseen

Saadun palautteen perusteella voidaan todeta, että infonäyttö tavoitti maauimalassa kävijöiden huomion ja tarjosi heille mielekäästä sisältöä. Myös graafinen ulkoasu ja sivujen vaihtuvuusnopeus olivat palautteen mukaan toimivia. Toisaalta kävijöiden ikäjakauma oli vahvasti painottunut vanhempiin, joten kokeilusta ei välttämättä saatu luotettavaa kuvaa nuorten suhtautumisesta pilotoituun infonäyttöön.

Tämä pilottikokeilu antoi hyödyllistä tietoa infonäytön teknisestä ja sisällöllisestä toteuttamisesta tulevia käyttötapauksia ja -kohteita varten. Mielipiteitä jonkin verran jakanut energiankulutusvertailukin (kuva 9) saattaa toimia paremmin esimerkiksi taloyhtiön aulassa, jolloin kulutuslukemat ovat ”henkilökohtaisempia”, eli oman talon kulutusta, josta talon asukas itse maksaa.

Palautekyselyn avulla saadun vasteen perusteella voidaan todeta KIEMI-hankkeessa suoritettun olosuhtedatan visualisointipilotin onnistuneen tässä tapauksessa varsin hyvin. Valittua olosuhtedatan esittämismenetelmää, samoin kuin itse datan visualisointitapaa, pidettiin tarkoituksenmukaisena, selkeänä ja informatiivisena. KIEMI-hankkeessa jatketaan olosuhtedatan visualisointimenetelmien ja -tapojen kehittämistä ja pilotointia nyt saatu palaute ja käyttökokemukset huomioiden.